

Anu Islander

24.8.2021

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö VN/14758/2021

Metsäteollisuuden lausunto koskien rakennuksen ilmastaselvitys -asetusehdotusta

Pyydettyinä lausuntona rakennuksen ilmastaselvityksen asetusehdotuksesta
Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Lausunnolla oleva asetusehdotus liittyy olennaisena osana uudistettavana olevaan maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL), joka ei ole vielä edes lausuntovaiheessa. Metsäteollisuus katsoo, että järjestely on äärimmäisen erikoinen, koska lausuntoa antaessa lausujalla ei ole tiedossa suunniteltua lainsäädännöllistä pohjaa, jonka nojalla asetusta ollaan säätämässä. Siten metsäteollisuus katsoo, että asetusehdotusta tulee viivästyttää siihen saakka, kunnes itse laki on valmis. Metsäteollisuus lausuukin esitettyyn asetusluonnokseen osin vajavaisilla tiedoilla. Metsäteollisuuden mielestä oikea lausuntojärjestys olisi sen jälkeen, kun MRL on valmis. Ympäristöministeriö laittaisi tämän asetuksen uudestaan lausunnoille, kun tiedetään mihin pykälään se liittyy.

2 § Määritelmät

Metsäteollisuus katsoo, että esitettyjä määritelmiä on tarpeen vielä harkita. Esimerkiksi hiilinielulle esitetty määritelmä kuvaa metsäteollisuuden näkemyksen mukaan melko hyvin hiilensidonnan vakiintunutta määritelmää. Metsäteollisuus esittää harkittavaksi, että hiilinielu korvattaisiin asetuksessa hiilensidonta -termillä.

7 § Rakennustuotteiden valmistus

Puumateriaalin osalta on kirjattu vaatimus, että raaka-aineen korjuussa ei ole pysyvästi heikennetty ekosysteemin hiilinielua. Muille rakennusmateriaaleille ei ole vastaavanlaisia vaatimuksia, joten sitä ei tule asettaa myöskään puulle.

Asetusehdotuksen perusteluissa mainitaan, että kestävästi hoidetusta metsästä peräisin olevan puumateriaalin ilmastokriteerien mukaisuus voitaisiin todentaa esimerkiksi FSC-metsäsertifikaatin tai vastaavat kestävät ilmastokriteerit täyttävän todentamismenetelmän perusteella, kuten esimerkiksi EU:n taksonomian delegoidun asetuksen EU/2020/852 Annex I:n kohdan "Climate benefit analysis" perusteella.

Metsäteollisuuden mielestä lainsäädännössä ei tule viitata mihinkään yksittäiseen sertifiointijärjestelmään, koska ne ovat markkinalähtöisiä ja palvelevat eri tarkoitusta, kuin lainsäädäntö. Myöskään EU:n taksonomian delegoitu asetukset ei ole soveltuva tähän tarkoitukseen, koska EU-taksonomiaa on alettu valmistella rahoitusalan tarpeisiin. EU-taksonomia ei ole vielä valmis, eikä sen hyödyntämisestä alkuperäisessä

Anu Islander

24.8.2021

käyttötarkoituksessa ole kokemuksia. Taksonomiakriteerejä rakennetaan erikseen eri taloudellisille aktiviteeteille, ja niiden irrottaminen muuhun käyttöön ei ole mielekästä. Jäsenvaltioiden ja EU-parlamentin tulisi estää kyseisen komission delegoidun asetuksen voimaantulo, koska se on lisäämässä huomattavasti byrokratiaa metsäsektorilla pystymättä kuitenkaan osoittamaan ilmastohyötyä uskottavasti. Nopeasti ja läpinäkyvästi valmistellun säädöksen ilmastohyötyanalyysi on ristiriidassa olemassa olevan sääntelyn kanssa, eikä sen toimivuudesta ja todellisesta vaikutuksesta ole olemassa tietoa. Valtioneuvoston tulisi keskittyä vaikuttamaan EU:ssa siihen, että taksonomiasta tulee tasapainoinen kokonaisuus, eikä harkita sen hyödyntämistä muissa yhteyksissä.

6 § Hiilijalanjäljen arviointi ja 14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Rakennustuotteiden hiilijalan- ja kädenjäljet ovat sidoksissa rakennustapaan ja materiaaleihin. Ne pitäisi käsitellä kokonaisuutena, jotta rakennusten suorituskyky eli se mitä varten ne ylipäättään tehdään, tulisi otetuksi huomioon.

21 § Ilmastaselvitys

Asetusehdotuksen mukaan ilmastaselvitys on tarkoitus laatia rakennusluvan hakuvaiheessa, jolloin ei vielä tarkalleen tiedetä käytettäviä tuotteita, vaan tiedossa ovat ainoastaan materiaalivalinnat. Siten rakennusluvan myöntävällä viranomaisella ei ole ko. vaiheessa mitään mahdollisuutta arvioida käytetyn tuotteen vaatimusten täyttymistä. Ilmastaselvityksen päivitysvelvoite osaltaan lisää byrokratiaa ja sitä kautta rakentamisen kustannuksia.

22 § Ilmastaselvityksen sisältö

Asetusluonnoksessa esitetty ilmastaselvityksen tarkkuustaso on hyvin kunnianhimoinen, mikä osaltaan lisää toteutettavien selvitysten laadullisia eroja sekä hintaa. Näin tarkka taso ei palvele tarkoitustaan. Rakentamisen kustannukset ovat jo nyt korkeat Suomessa ja lisäkustannukset siirtyvät aina kuluttajalle, olipa kysymyksessä joko valtion tuella tehty selvitys tai rakennuttajayrityksen maksama ylimääräinen lisä. Lisääntynyt valmistelun kustannustaakka näkyy lopulta asuntojen hinnoissa ja markkinavuokrissa ja tällaisen selvitysvelvoitteen lisääminen varsinkin pienempiin rakennushankkeisiin lisää kustannuksia suhteellisesti enemmän. Kustannusten nousu johtaa vääjäämättä myös siihen, että rakentaminen vähenee.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja